

**Чаплинський Костянтин
Олександрович,**
*доктор юридичних наук, професо,
завідувач кафедри криміналістики
та домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ЖІНОК І ДІТЕЙ

В умовах військової агресії з боку росії і як наслідок збільшення зусиль щодо розбудови України як правової й незалежної держави з метою інтегрування до Європейського співтовариства, реформування економічної, соціальної й політичної систем суспільства, виняткової політичної обстановки в державі, ускладнення криміногенної ситуації спостерігається зміна структури та характеру злочинності, загальний рівень якої має тенденцію до зростання. Нажаль спостерігається збільшення кількості насильницьких злочинів, особливо кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості жінок і дітей.

Безумовно динамічні зміни у характері насильницьких злочинів й умовах боротьби з ними на сьогодні наочно демонструють недостатність старих засобів й методів правової, організаційної, технічної і тактичної протидії злочинним проявам і необхідність їх істотного оновлення, вдосконалення та розвитку.

Низка фахівців (В. Корнієнко, О. Шевяков, Шу Гао Хан) звертають увагу і на відсутність належної системи психологічної підтримки певної категорії осіб [1, с. 8-14]. Е. Скіба і К. Ткаченко зосереджують свою увагу на гендерні виклики сучасних суспільств, які мають низку невирішених правових та організаційних питань [2, с. 18-24].

Отже, однією з причин зростання злочинних проявів є наявність певних прорахунків у реформуванні економічної й соціальної сфер суспільства, кримінального та кримінального процесуального законодавства, нестабільність у сфері безпеки держави. Законодавець знаходиться в постійному пошуку нових дієвих способів реагування держави і суспільства на кримінальні правопорушення та протидії злочинності, враховуючи певні негативні наслідки неефективності застосування лише традиційного кримінального переслідування і покарання [2].

Безумовно у цій діяльності головне місце законодавець приділяє питанням забезпечення основних прав, свобод і законних інтересів жінок та дітей.

Посилена правова охорона жінок і дітей від злочинних посягань, особливо забезпечення нормального статевого розвитку неповнолітніх та статевої свободи й недоторканості є одним із головних пріоритетів держави.

Цілком можна погодитися з Г.Ю. Нікітіною-Дудіковою, що кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості завдають шкоди здоров'ю, нормальному фізичному розвитку неповнолітніх, вони суттєво впливають та травмують їхню психіку й згубно позначаються на моральному формуванні майбутнього покоління. Суспільна небезпека кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості жінок і дітей міститься не лише в заподіюваній шкоді нормальному статево-розвитку неповнолітніх, яку об'єктивно заподіюють їх учиненням. Вона посилюється і тому, що ці протиправні дії спричиняють серйозні моральні страждання близьким потерпілих, зокрема батькам і членам родини. Зрештою, підвищена суспільна небезпека цих кримінальних правопорушень виявляється у власне суспільній небезпеці осіб, що їх вчинюють. Такі особи цинічно нехтують суспільною мораллю, законами держави, користуються довірливістю дітей, їхнім недостатнім життєвим досвідом, зухвало порушують етичні норми, що призводить до моральної деградації та порушення суспільних інтересів [3, с. 38].

Зважаючи на це, одним із першочергових завдань правоохоронних органів України, а саме Національної поліції, є захист жінок і дітей від різних протиправних посягань, особливо під час збройної агресії з боку росії. Враховуючи, що внаслідок поширення бойових дій дедалі збільшується кількість внутрішньо переміщених жінок і дітей. Така категорія громадян залишається дедалі більш вразливою та найменш захищеною.

Незважаючи на гарячу фазу військових дій, в рамках Всеукраїнського проекту «Вчені України єдині. Разом ми сильніші» науковці на сьогодні продовжують проводити досить цікаві й актуальні наукові дослідження та виносити їх на публічні обговорення.

Безумовно більшість таких досліджень стосується удосконалення методики розкриття й розслідування кримінальних правопорушень (особливо військових злочинів, сексуального насилля відносно жінок і дітей на окупованих територіях), профілактики злочинних проявів, а також покращення кримінальної процесуальної діяльності.

Сьогодні внаслідок військової агресії з боку росії Євроінтеграційні процеси всередині країни набирають нових обертів. На сьогодні Україна намагається у найкоротші терміни стати повноправним членом Європейського Союзу. Для цього потрібно продовжувати започатковані реформи, насамперед у правоохоронній сфері.

З огляду на це, в Україні нині триває період комплексного реформування кримінального та кримінального процесуального законодавства, спрямованого на його гармонізацію з європейськими та міжнародними стандартами.

У цьому процесі головні питання, які виносяться на порядок денний, повинні стосуватися основним напрямом і проблемним питанням забезпечення основних прав, свобод і законних інтересів людини, зокрема статевої свободи та статевої недоторканості жінок і дітей.

Література

1. Victoria Korniienko, Oleksii Sheviakov, Schu Gao Han System of psychological support for the development of rehabilitation potential of power structures specialists. *Scientific journal «Philosophy, Economics and Law Review»*. Dnipropetrovsk state university of internal affairs. Volume 2, no. 1. 2022. 239 p. Dnipro, 2022. С. 7-15.
UDC 159.364.2.
DOI: 10.31733/2786-491X-2022-1-7-15
2. Eleonora Skyba, Kateryna Tkachenko Gender challenges of modern societies. *Scientific journal «Philosophy, Economics and Law Review»*. Dnipropetrovsk state university of internal affairs. Volume 1, no. 2, 2021. 232 p. Dnipro, 2022. С. 18-24.
UDC 340.12.
DOI:10.31733/2786-491X-2021-2-18-24
3. Жук А.А. Охорона прав, свобод і законних інтересів підозрюваного під час застосування запобіжного заходу тримання під вартою : дисер. на здобуття наук. ступ. доктора філософії за спец. 081 «Право» / Жук Андрій Андрійович. – Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2022. 268 с.
4. Нікітіна-Дудікова Г.Ю. Теоретичні та практичні основи криміналістичної методики розслідування кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей : дисер. на здобуття наук. ступ. доктора юридичних наук за спец. 081 «Право» / Нікітіна-Дудікова Ганна Юріївна. Національна академія внутрішніх справ. Київ. 2022. 713 с.

Якимець О.А.,

*курсант Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ*

Науковий керівник:

Чорна А.Г.,

*старший викладач кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ

Категорія "дискримінація" походить від латинського "discriminatio", що в перекладі означає "утиск". Вперше цей термін з'явився англійською у другій половині XVII в. та міцно закріпився у розмовній мові представників